

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E. c)

Istorie

Simulare

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Nu există unanimitate de opinii în judecarea succesorilor lui Lenin. [...] Între 1924-1953, figura lui Stalin a căpătat proporții eroice în ochii poporului sovietic, acesta autoprozentându-se drept moștenitor al lui Lenin, fondatorul unei economii moderne, nimicitor al dușmanilor interni ai patriei, luptătorul ce a condus națiunea la victorie asupra fascismului și liderul ce și-a îndrumat biruitor țara prin era nucleară. Totuși, la doar trei ani după moarte, reputația [...] lui Stalin a început să fie distrusă. Succesorul lui, Hrușciiov, [...] a inițiat un program de «destalinizare» în timpul căruia i s-a atribuit lui Stalin o întregă listă de crime. Acuzația principală adusă de Hrușciiov a fost că Stalin s-a abătut de la calea adevăratului marxism-leninism creându-și propriul «cult al personalității». [...] În «raportul secret», citit în februarie 1956 la al XX-lea Congres al Partidului Comunist din Uniunea Sovietică, Hrușciiov a urmărit cariera lui Stalin începând cu anii '30 expunând în detaliu greșelile și crimele comise de acesta împotriva partidului. Stalin se făcuse vinovat de abuz flagrant de putere. Era personal vinovat de epurări «acele arestări în masă care au făcut un rău imens URSS [...] și cauzei socialismului»”.

(M. Lynch, *Stalin și Hrușciiov: URSS, 1924-1964*)

B. „Până în 1926 Mussolini își împlinise visul de a deveni dictatorul Italiei. Putea face legi dând pur și simplu decrete. Parlamentul era în totalitate sub controlul său – el încetase să mai fie un forum pentru dezbateri și devenise un simplu amfiteatru în care deciziile lui puteau fi aplaudate [...]. O opoziție politică organizată nu exista [...]. Desigur că, teoretic, regele putea să-l demită pe Mussolini, dar [...] Victor Emmanuel nu era pregătit să-l înfrunte pe primul său ministru. Mai mult, câtă vreme Mussolini îi inspira regelui o teamă respectuoasă, nu avea motive să-l îngrijoreze forțele armate legate de rege prin jurământul de credință.

Având astfel poziția asigurată, Mussolini a pornit să-și creeze statul fascist. Acest stat trebuia să fie o dictatură personală, deoarece țelul său principal era să-și mențină și să amplifice propria lui putere. [...] El a încurajat un cult al personalității care îi scotea în evidență geniul, puterea și faptul că era de neînlocuit ca lider al națiunii. [...] Goana după puterea personală a fost mai mare decât dorința de a «fasciza» Italia și instituțiile italiene. Ca urmare, politica lui i-a dezamăgit pe mulți din Partidul Fascist care sperau că revoluția [...] va crea un stat în care partidul va controla toate instituțiile guvernamentale.”

(M. Robson, *Italia: liberalism și fascism, 1870-1945*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți formațiunea politică precizată în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la Hrușciiov. **2 puncte**
3. Menționați câte un spațiu istoric la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că liderul politic se consideră fondatorul unei economii moderne. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două practici politice democratice utilizate în România, în secolul al XX-lea. **6 puncte**
7. Menționați o constantă în desfășurarea faptelor istorice care au avut loc în România postbelică, în perioada 1946-1947. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Unificarea sub autoritatea lui Basarab a formațiunilor existente între Carpați și Dunăre s-a făcut prin bună înțelegere, ca și prin forță. [...] În apariția Țării Românești, în afara unificării voievodatelor și cnezatelor, sunt de avut în vedere doi factori importanți. Mai întâi, negoțul. Noul stat se afla axat pe segmentul final al unui mare drum comercial care unea Europa Centrală cu Marea Neagră prin gurile Dunării. Nevoia de securitate a căii continentale de schimb ca și însemnatele venituri obținute de voievodul Basarab, în calitatea sa de «paznic» al acestei artere comerciale, au jucat un rol important în apariția statului medieval românesc de la Sud de Carpați. [...] Al doilea factor important pentru geneza statului medieval dintre Carpați și Dunăre a fost dominația mongolă [...]; ea a blocat expansiunea ungară dincolo de Carpați [...]. Unificarea formațiunilor politice dintre Carpați și Dunăre a fost favorizată și de conflictele interne din Regatul Ungariei izbucnite odată cu stingerea dinastiei arpadiene. De îndată ce noua dinastie de Anjou, prin regele Carol Robert, a pus capăt acestor dezbinări, Ungaria a încercat să lichideze statul de curând ivit dincolo de Carpați. [...]

Teritoriul de la Est de Carpați s-a aflat [...] sub dominația mongolă, fiind controlat din centre militare [...]. Pentru a proteja frontiera de est a Regatului Ungariei și a bloca pasurile Carpaților Răsăriteni, în eventualitatea unor incursiuni tătare, zona din vecinătatea trecătorilor a fost organizată sub aspect militar, având statutul unei *mărci* (zonă de frontieră, cu funcții militare de apărare), condusă de voievodul Dragoș din Maramureș [...]. Pe lângă *marca* înființată de regalitatea ungară, în teritoriul de la Est de Carpați se aflau formațiuni politice [...] așa cum se desprinde din relatările unor surse. [...] Unificarea formațiunilor politice a fost asumată de un voievod «descălecat» de peste munți: Bogdan din Maramureș. Intrat în conflict cu regele Ungariei, Ludovic I, el a [...] trecut peste Carpați, înlăturându-i pe succesorii lui Dragoș [...]. După o încercare neizbutită de a se emancipa de sub controlul ungar (1359), Bogdan câștigă în iarna dintre 1364-1365 o victorie similară celei a lui Basarab din 1330. Și în cazul noului stat românesc de la Est de Carpați, biruința lui Bogdan a pus capăt, temporar, suzeranității ungare asupra acestei noi țări, dar, fapt mult mai important, ea a consacrat caracterul ireversibil al existenței statului moldovean.”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți voievodul din Sudul Carpaților, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele din Estul Carpaților, prezentate în sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați voievodul care înlătură suzeranitatea ungară din spațiul est-carpatic și acțiunea militară încheiată cu acest rezultat, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la *marcă*. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la contextul întemeierii statului medieval Țara Românească, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în secolul al XVII-lea – prima jumătate a secolului al XVIII-lea au loc acțiuni care vizează organizarea instituțională din spațiul românesc. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre constituirea statului român modern în secolele al XVIII-lea - al XIX-lea, având în vedere:

- menționarea unui obiectiv al proiectelor politice referitoare la statul român modern, elaborate în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea;
- precizarea unui proiect politic referitor la statul român modern, din prima jumătate a secolului al XIX-lea și menționarea a trei aspecte cu privire la acest proiect;
- prezentarea unui fapt istoric care a favorizat formarea statului român modern, desfășurat în perioada 1857-1859;
- formularea unui punct de vedere referitor la consolidarea statului român în deceniul șapte al secolului al XIX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.